

“वाचान्तर वाचान्तर”

मुका परिषदेमध्ये स्वामी विवेकानंदाना पत्रकाराने प्रश्न विचारला तुमचे वय किती? त्यावर स्वामींनी उत्तर दिले 1527 वर्षे. पत्रकाराने पुन्हा विचारले मी तुमचे वय विचारतोय, त्यावर स्वामी म्हणाले आजपर्यंत वाचलेल्या 1500 पुस्तकांमुळेच माझे जीवन अमृद्ध झाले आहे. त्यामुळे माझ्या वयातून या पुस्तकांची संख्या मना वजा करी करता येईल? मित्रांनो या उदाहरणावरूनच आपल्याला जीवनातील वाचनाचे महत्त्व लक्षात येते.

प्राचीन काळापासून वाचन संस्कृतीला महत्त्वाचे स्थान आहे. वाचनामुळे आपल्याला ज्ञान मिळते, शब्दसंपत्ती वाढते तर आपली भाषा सुधारते. आजच्या स्पर्धेच्या युगात आत्मविश्वासाने उभे राहण्यासाठी वाचन श्रूप महत्त्वाचे आहे. वाचनामुळे विचार प्रगल्भ होतात तर कल्पनाशक्तीच्या कक्षा रुंदावतात.

वाचनाला वयाची अट नसते. लहानापासून शौर्यापर्यंत सर्वजण वाचन करू शकतो शकतात. वाचनामध्ये आपण वर्तमानपत्रे, कथा, कादंबऱ्या अशी अनेक पुस्तके वाचू शकतो त्यामुळे मनाचा व बुद्धीचा विकास होतो. फुलणाय काय तर आपले व्याक्तिमत्व सुधारते. आपल्या सांख्य्या मुलांनी या वयात “श्यामची आई”, “रामायण”, “महाभारतातील” गोष्टींची पुस्तके वाचयला हवीत. त्यातूनच आपल्याला संस्काराची मोठी शिंदोरी प्राप्त होईल.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी शिक्षणाचे महत्त्व ओळखले होते. त्यांनी जाणले होते की स्वतःला सिद्ध करायचे असेल आणि गुत्तामागीरीच्या जायातून मुक्त व्हायचे असेल तर शिक्षण हे एकमेव शस्त्र आहे. शिक्षणामध्ये महत्त्वाची भूमिका वाचनाची आहे.

म्हणूनच त्यांनी लोकांना सांगितले "शिका, संघर्षित व्हा आणि संघर्ष करा." म्हणूनच वंजरीमध्ये म्हटले जाते "अ गुड रिडर इज सेड बाय अ गुड रिडर."

"वाचात्म तर वाचात्म....."

नाव - कु. सुधा सागर सावे.

विषय - "वाचात्म तर वाचात्म"

क्रमांक - पहिला (1st)